

ЗВЕРНИ УВАГУ НА ПРАВИЛА!

Значення.

Звертання — це слово або група слів, що називають особу, а іноді — неживий предмет, до якого звертається мовець.

НАПРИКЛАД: 1. *І шлях святинь твоїх, **Славуто**, тернами весь позаростав!* (М. Філянський).

2. *Люблю тебе, **моя ти пісне**, тобі я дякую за все* (В. Сосюра).

Спосіб вираження.

Звертання виражається іменником у кличному відмінку або в називному в значенні кличного. Інколи в ролі звертання виступають слова інших частин мови, вжиті у значенні іменника.

НАПРИКЛАД: *Будь щаслива та здорова, **чорноброва!*** (М. Вороний).

Місце в реченні.

Звертання можуть займати будь-яке місце в реченні. Самі ж членами речення не виступають і не утворюють з іншими членами речення словосполучень.

Інтонація.

Звертання вимовляються з окличною інтонацією, високим тоном, особливо на початку речення. У вимові перед звертанням паузи зазвичай немає, є пауза, як правило, після нього. Якщо звертання стоїть у середині речення, воно читається швидким темпом.

Розділові знаки.

На письмі звертання виділяється комами. Проте, коли звертання стоїть на початку речення і вимовляється з окличною інтонацією, після нього ставиться знак оклику, а наступне слово в такому випадку пишеться з великої букви.

НАПРИКЛАД:

***Життя моє!** Дозволь тебе любити. Зашипи щастям зроблені дірки* (А. Стеценко).

Перед звертанням часто бувають вигуки, які від звертання відділяються комами. Не виділяються лише слова о, ой, якщо вони вжиті як підсилювальні частки.

ПОРІВНЯЙТЕ:

1. *Ой Дніпре, мій Дніпре, широкий та дужий, багато ти, батьку, у море носив козацької крові* (Т. Шевченко).

2. *Ох, пісне, чому, як той птах, не летиш?* (М. Рильський).

Структура (будова) звертань.

Звертання, виражені одним словом, називаються непоширеними. Звертання, виражені групою слів, називаються поширеними.

НАПРИКЛАД: 1. *Пригадайте, **мамо**, те прощання край воріт, де сяяла роса* (Л. Павлів).

2. *Запалай, **мій вогнику крилатий**, полум'ям привітним і незлим* (А. Малишко).

У групі поширеного звертання можуть бути відокремлені означення, однорідні члени речення. У середині такого звертання ставляться розділові знаки відповідно до загальних правил.

*Прощайте, **росяні долини і села**, сповнені краси* (О. Підсуха).

Стилістичні особливості.

Звертання вживаються здебільшого в розмовному, художньому та публіцистичному стилях мови. У мові художньої літератури та приватному листуванні звертання емоційно забарвлені, тому вживаються з вигуками, частками, повторюються. Часто вживаються в питальних і спонукальних реченнях, у діалогах.